

SA(N)JAM KNJIGE U ISTRI

Tematsko polazište 21. Sa(n)jam knjige u Istri *Otok-Geto-Azil* sigurno je najakutalnija tema koju je Sajam ikad imao. Kad je tema postavljena, ni slutili nismo da će se ona prožeti s trenutkom u kojem živimo i da ćemo radeći na programu svjedočiti ovakvoj izbjegličkoj krizi, gledati kako se slobodna Europa pretvara u utvrđeni otok, geto i istovremeno azil, da ćemo nemoćno promatrati zatvorene granice, građenje ogradna i rastuću kseneofobiju. Kroz mnogobrojne okrugle stolove, knjige suvremenih autora, izložbe, filmove i umjetničke instalacije ovogodišnji će Sajam pokušati otvoriti širu raspravu o današnjem trenutku, ali i propitivati teme poput getoizacije slobodne misli, samogetoizacije intelektualaca, cenzure i autocenzure. Dijelom, program će i ove godine imati posvetu svome gradu kroz Stripovsku ulicu i Art&Music festival, a u fokusu će biti i jedan osebujan grad – Beograd i njegova snažna umjetnička i kulturna scena.

Programska novost Sajma je novi program za srednjoškolce nazvan Book F(or)ever, stvoren u želji da knjiška groznica preplavi pulske, istarske i riječke srednjoškolce. U suradnji s Hrvatskom radiotelevizijom na Sajmu se otvara pravokino koje će na svom programu imati provokativne dokumentarce posvećene temi Sajma. Zgusnuti program u središnjem prostoru Sajma, Domu hrvatskih branitelja, "prelit" će se na cijelu Pulu. Sajamski će se živjeti u kulturnim prostorima Pule: Galeriji Cvajner, nekadašnjem punk klubu HP, Galeriji Motika, SKUC-u, Kafetu P14 i prvi put u svijesti Sajma - u Augustovom hramu. Jedanaest sajamskih dana ponovno će se pretvoriti ne samo u književni već šire kulturološki događaj ispunjen diskusijama i razgovorima, promocijama knjiga, stručnim skupovima, radionicama, izložbama, koncertima, filmovima...

U više od sto programa Sajma sudjelovat će ukupno 146 književnika, glazbenika, prevoditelja, izdavača, urednika, likovnih umjetnika, predavača. Točno 50 autora dolazi na Sajam sa svojim novim knjigama.

Grupu inozemnih autora predvode dva izuzetno renomirana imena europske kulturne scene: Terry Eagleton, jedan od najvećih teoretičara književnosti i kulture kojem su ove godine u Hrvatskoj prevedene i izdane dvije knjige i Erri De Luca. Autori koji s posebnim senzibilitetom pristupaju problemskim pitanjima migranata, getoizaciji slobode govora ili pak otoku kao utopijskom mjestu i paradigmi poetičnog i literarnog prostora, na pulski Sajam dolaze Jon Kalman Stefansson, Jurij Viničuk i Oleksandr Irvanec, Joachim Sartorius, Lukas Bärfuss, Namik Kabil. Kroz mnogobrojne programe, nove poput Book F(or)ever, ali i tradicionalne kao što su Suton uz knjigu, Razgovori iza zavjese, Bertijev program, Autor čita autora

i Doručak s autorom predstaviti će se još i: Zdravko Zima, Jurica Pavičić, Zoran Ferić, Boris Dežulović, Dragan Markovina, Predrag Lucić, Boris Greiner, Borna Vujčić, Zvonko Maković, Tonko Maroević, Nadežda Čačinović i dr. Od zanimljivih gostiju na okruglim stolovima svakako treba izdvojiti: Snješku Knežević, Žarka Puhovskog, poznatu talijansku novinarku Valeriju Brigida, Dragana Živadina i tursku spisateljicu i aktivistkinju Ece Temelkuran.

Okrugli stolovi i panel diskusije bit će, kao i uvijek, poprišta na kojima će se tema Sajma razložiti na najbolji mogući način, a ove godine održat će se pet „živih“ diskusija: *Lampedusa, Prognanici – pogled s istoka, Walter Benjamin, smrt izbjeglice, Otok – geto – azil i Migracije kao izazov naciji – državi.*

Prošle je godine pulski sajam prvi put u žarište postavio strip te cijelu jednu ulicu nadomak Sajmu pretvorio u Stripovsku ulicu - Via dei fumetti - Strip Strasse u kojoj će se ove godine održati Noć stripa s izložbom A5 i Strip strasse maratonom na kojem će sudjelovati mlada, ali već renomirana Ivana Pipal, slikarski duo iz Slovenije Beli sladoled (Miha Perne i Leon Zuodar), beogradski strip autor Boris Stanić i zagrebački street

artist Miron Milić.

U Stripovskoj ulici bit će i klub Kumpanije od libra – ovogodišnjih sudionika stručnog Fellowship programa, koji će u velikoj mjeri obuhvaćati upravo strip literaturu s posebnim osvrtom na grafičke novele. Kupanja od libra ponovno će biti izvrsna prilika za razmjenu informacija i stvaranje mreže između domaćih i stranih izdavača, autora, prevoditelja, književnih agenata i organizatora literarnih manifestacija, među kojima će biti dvadeset sudionika iz Francuske, Grčke, Ukrajine, Italije, Slovenije, Srbije i Hrvatske. U programu Strip Strasse na glavnoj pozornici Sajma gostovat će poznati francuski strip crtači Benjamin Flao i Sylvain Coissard.

U Stripovskoj će se održavati i radionica stripa koju organizira poznati Art&Music festival, a koju će voditi pulska strip autorica Petra Gardijan. Tom radionicom i cjelonoćnom svirkom (Letu štuke, Miki Solus, Artan Lili, Lice Mista) u nekad kulturnom klubu Hotela Pula oživjet će, prvi put zimi, u sklopu Sajma kulturni festival Art&Music, koji od svog osnutka uspješno sublimira strip i glazbu. Glazbeni program zajedno su postavili Branimir Slijepčević Brada i Dario Marušić. Na Sajmu je Art&Music, zajedno

sa Stripovskom ulicom, hommage pulskoj underground sceni 90-ih, otok i azil stripašima, bendovima i svima onima kojima je riječ cenzura strana, a sloboda govora neophodna za preživljavanje.

Uz Fellowship program Kumpanija od Libra središnji stručni program Sajma je i Nulti dan, dan posvećen knjižničarima. Prije svih posjetitelja, dan prije otvorenja Sajma knjižničari Hrvatske tradicionalno se okupljaju u Puli. Ove godine, uz knjige koje će pomno pregledati, okuplja ih prva velika rasprava o prijedlogu Zakona o knjižnicama, panel diskusija Knjižnice, nakladnici i kulturna raznolikost: zakonske odredbe i hrvatska realnost

Posljednje desetljeće Sajam redovito predstavlja određenu regiju i njezin kulturni milje. Ove godine regionalno žarište bit će usmjereno na snažnu umjetničku scenu grada Beograda. Program Beograd čita osmišljen je u suradnji s Geopoeetikom, a glavni selektor programa je Vladislav Bajac, direktor Geopoeitike i član programskog odbora Sajma. Atmosferu suvremenog Beograda u Pulu će prenijeti bardovi ovog osebujnog grada i mladi beogradski autori, među kojima su: Slobodan Šijan, Goran Marković, Božo Koprivica, Slavimir Stojanović (Futro), Slavoljub Stanković, Đorđe Miketić, Dana Todorović, Vesna Goldsworthy i Predrag Miki Manojlović.

Program Beograd čita u jednom je dijelu i posveta filmskoj Puli, jer nam zlatnim Arenama nagrađivani, miljenici pulske filmske publike: Goran Marković, Slobodan Šijan i Miki Manojlović dolaze na Sajam. Dolaze s knjigama, a Goran Marković uz knjigu nosi film.

Programski odbor 21. Sa(n)jma knjige u Istri čine: Marta Andrić, Vladislav Bajac, Ana Bogišić, Anne-Kathrin Godec, Dario Marušić, Andrea Matošević i Danijel Žeželj, koji je ujedno i autor vizualnog identiteta. Uz Danijela Žeželja dizajnerski tim ovogodišnjeg Sajma čine: Boris Greiner, Joško Gamberozić i Hrvoje Đukez, a autorica video-spota Sajma je Dubravka Turić.

Mnogobrojni programi Sajma ostvareni su zahvaljujući partnerima Sajma od kojih izdajamo: Hrvatsku radioteleviziju, Srpski kulturni centar Istre, Art & Music, Ministarstvo kulture i informisanja Republike Srbije, Gradsku knjižnicu i čitaonicu Pula, Sveučilišnu knjižnicu u Puli, Arheološki muzej Istre, Talijanski institut za kulturu u Zagrebu, Javnu ustanovu Pula Film Festival i Društvo ahitekata Istre

Pokrovitelji Sajma su Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Istarska županija i Grad Pula, a generalni je pokrovitelj Sajma Zagrebačka banka. Donatori su Turistička zajednica grada Pule i Turistička zajednica Istarske županije te Očna optika Ghetaldus u Puli i Croatia Airlines. **■**

